

KUTSESTANDARD

Sisearhitekt-ekspert, tase 8

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Sisearhitekt-ekspert, tase 8	8

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Sisearhitekti töö eesmärk on luua esteetiliselt terviklik interjäär arvestades erinevate hoonete kõiki ehitustehnilisi ja funktsionaalseid aspekte.

Kuna sisearhitektuurne projekt on väga tihedalt seotud arhitekti, konstruktori ja eriosade inseneride tööga peab sisearhitekt nende projektide põhilahenduste vajadusi mõistma, analüüsima ja asjakohaseid ettepanekuid koostama.

Sisearhitekt koostab sisearhitektuurse projekti ning koordineerib ja tellib ehitiste teiste osade projekte, kaasates selleks vastava erialade spetsialiste. Sisearhitekt seob projekti tervikuks, milles on arvesse võetud majanduslikud, loominguilised, konstruktiivsed, tehnoloogilised, sotsiaalsed, kultuurilised, juriidilised ja keskkonnaaspektid.

Oma töös lähtub sisearhitekt tellijapoolsest lähteülesandest, heast projekteerimis- ja ehitustavast, kehtivatest õigusaktidest ja normdokumentidest.

Sisearhitekt-ekspert, tase 8 on erialaga seonduva doktorikraadi või muu sellega võrreldava akadeemilise kraadiga tippspetsialist või rahvusvaheliselt tunnustatud loovisik, kes on võimeline iseseisvalt ja omal vastutusel koostama, hindama ehitatud ruumilist keskkonda ja juhtima keerukaid sisearhitektuurseid projekte.

Sisearhitekt-ekspert annab keerulisemaid eksperthinnanguid oma erialal ja osaleb rahvusvaheliste sisearhitektuuri-, disaini- ja arhitektuurivõistluste žüriides. On võimeline töötama riigi ja kohalike omavalitsuste asutustes vastava ala tippasjatundja või eriala õppejõuna kõrgemates õppeasutustes.

Sisearhitekti kutsealal on lisaks sisearhitekt-ekspert, tase 8-le järgmised kutsed:

Sisearhitekt tase 6 on spetsialist, kes iseseisvalt ja omal vastutusel koostab lihtsamate, avalikkusele suletud hoonete või nende osade sisearhitektuurseid projekte, kavandab mööblit ja muid sisustuselemente. Vajadusel osaleb keerulisemate objektide projekteerimise protsessis kõrgema kvalifikatsiooniga sisearhitekti juhendamisel.

Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7 on tippspetsialist, kes iseseisvalt ja omal vastutusel koostab ja hindab üldsusele avatud ja kasutamiseks mõeldud lihtsamate hoonete või nende osade sisearhitektuurseid projekte, kavandab mööblit ja muid sisustuselemente. Osaleb keerulisemate objektide projekteerimisel vastutava sisearhitekti juhendamisel.

Volitatud sisearhitekt, tase 7 on tippspetsialist, kes iseseisvalt ja omal vastutusel koostab, hindab ja juhhib üldsusele avatud ja kasutamiseks mõeldud ning avalikkuse kõrgendatud tähelepanu pälvivate hoonete või nende osade sisearhitektuurseid projekte. Ta kavandab seeriaviisiliselt toodetavat mööblit ja muid sisustuselemente. Vastutav sisearhitekt annab tavapäraseid eksperthinnanguid oma erialal ja osaleb kohalike sisearhitektuuri-, disaini- ja arhitektuurivõistluste žüriides. On võimeline töötama riigi ja kohalike omavalitsuste asutustes vastava ala asjatundjana ning juhendama kolleege ja juhtima töögruppide tööd.

A.2 Tööosad

A.2.1 Hoone ehitusprojekti sisearhitektuurse osa koostamine erinevates staadiumites

A.2.2 Mööbli ja sisustuselementide projekteerimine

A.2.3 Sisearhitektuursete projektide ja ehitatud ruumilise keskkonna hindamine
A.2.4 Sisearhitektuursete projektide koostamine ja juhtimine ning sisearhitektuurbüroo tegevuse juhtimine
A.2.5 Töötamine kohalikes omavalitsustes, riigiasutustes või eriala õppejõuna kõrgemates õppeasutustes.
A.2.6 Läbirääkimine ja esindamine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Sisearhitekt töötab valdavalt büroos. Töö võib toimuda ka ametiasutustes, välitingimustes objektidel ja mujal. Ehitusobjektidel tuleb järgida ohutusnõudeid, siseruumides kehtivad üldised bürooruumidele esitatavad tervisekaitse nõuded. Töö on loominguline, kuid võib olla periooditi vaimselt pingeline. Töökoormus võib jaotuda ebaühtlaselt.
A.4 Töövahendid
Sisearhitekt kasutab oma töös, tavapäraseid projekteerimise töövahendeid, mitmesuguseid kommunikatsioonitehnikaid, kutsealal töötamiseks vajalikku tarkvara ning muid vahendeid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Töötamisel sisearhitektina on olulised järgmised võimed ja iseloomujooned: ruumitaju ja ruumilise ettekujutamise võime, loominguline mõtlemine, loogiline mõtlemine ja üldistusvõime, iseseisvus ja otsustamisjulgus, vastutusvõime ja täpsus, koostöövõime, pingetaluvus ning saavutusvajadus, võimekus töögrupi juhtimiseks.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Sisearhitekt-ekspert on lõpetanud ülikooli või sellega võrreldava õppeasutuse sisearhitektuuri magistri- või doktoriõppe. Täpsemad kutse andmise tingimused fikseeritakse sisearhitekti kutse kvalifikatsioonide tõendamise ja kutse andmise korras.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Sisearhitekt.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Selle kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1-B.2.6 ja B.2.7 (lääviv kompetents) tõendamine.
B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Hoone ehitusprojekti sisearhitektuurse osa koostamine erinevates staadiumites	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1. Analüüsib iseseisvalt lähteolukorda, arvestades ruumilise, majandusliku, sotsiaalse, loodusliku, ajaloolise ja kultuurilise jm keskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi. Kujundab lähtesisekohad ruumilise terviklahenduse koostamiseks, arvestades võimalikult paljude ühiskonnaliikmete vajaduste ja huvidega. Selgitab ja analüüsib asukohast ja kasutajate vajadustest ning võimalustest tulenevaid lähtetingimusi ja vajaduse korral koostab keerulisemate, kõrgendatud avaliku huvi objektiks olevate ehitiste sisearhitektuurse projekteerimise lähteülesande ja ruumiprogrammi. Osaleb ruumiliste visioonide loomisel ja strateegiate väljatöötamisel, rakendades kujutlusvõimet ning töötades välja funktsionaalselt, esteetiliselt ja majanduslikult tasakaalustatud sisearhitektuurse eskiislahenduse, mis on kvaliteetse keskkonna aluseks. 2. Loob lähtesisekohtade alusel kõrgendatud avaliku huvi objektiks olevate interjööride mitmesuguseid ruumilisi visioone, strateegiaid ja kontseptsioone, rakendades kujutlusvõimet. Töötab välja funktsionaalselt, esteetiliselt ja majanduslikult tasakaalustatud eskiislahenduse, mis on kvaliteetse sisekeskkonna aluseks. Vormistab	

sisearhitektuurse projekti graafilise, tekstilise ja illustratiivse osa selgelt, loetavalt ja arusaadavalt, kasutades selleks sobivaid tehnilisi vahendeid, korrektset eesti keelt ning erialast terminoloogiat.

3. Koostab ruumilise terviklahenduse, juhib töögrupi tööd, lähtudes varasematest analüüsides, visioonidest ja eskiislahendusest ning vastastikuses koostöös teiste projekti osadega. Kavandab eeldused ja võimalused tervikliku ning kvaliteetse ruumilise keskkonna väljakujundamiseks. Koostab kooskõlastatud eskiisist lähtudes kõrgendatud avaliku huvi objektiks olevate, keerulisemate ja kõrgetasemelist sisearhitektuurset lahendust vajavate ehitiste ehitusprojekti eel-, põhi- ja tööprojekti sisearhitektuursed lahendused standardis ettenähtud mahus ning vastastikuses koostöös teiste ehitusprojekti osadega. Tagab ruumilise lahenduse terviklikkuse ja selle säilimise projekteerimise ja ehituse kestel.

4. Korraldab ja juhib sisearhitektuurse projekti graafilise, tekstilise ja illustratiivse osa selget, loetavat ja arusaadavat vormistamist, kasutades selleks sobivaid tehnilisi vahendeid, korrektset eesti keelt ning erialast terminoloogiat. Tagab projektdokumentatsiooni nõuetekohase vormistamise.

5. Tagab autoriõiguse kaitse ja autorijärelevalve sisearhitektuurse projekti järgi objektile tehtavate tööde üle. Vajaduse korral täpsustab ja täiendab sisearhitektuurset projekti ehitamise jooksul.

Hindamismeetod(id):
Portfoolio ja intervjuu.

B.2.2 Mööbli ja sisustuselementide projekteerimine

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

1. Selgitab tellija vajadused, lähtudes erinevatest nõuetest (ergonoomika, kohakesksus, funktsionaalsus, kasutatavad materjalid, tehnoloogilised ja materiaalsed võimalused jne), vajaduse korral kaasab eksperte või tellib täiendava uuringu. Koostab vastavalt lähteülesandele sisustuse ja mööbli eel-, põhi- või tööprojekti vajadust mõõda.
2. Koostab vastavalt lähteülesandele sisustuse ja mööbli eel-, põhi- või tööprojekti. Kavandab seeriamööblit ja osaleb tootearenduses, pidades silmas esteetikat, ergonoomilisi parameetreid, funktsionaalseid vajadusi ja tehnoloogilisi võimalusi, juhendab töögrupi tööd.
3. Korraldab autoriõiguse tagamiseks ja kaitseks autorijärelevalvet tootmisele, jälgides toote vastavust mööbli projektile. Vajaduse korral täpsustab ja täiendab projekti ja juhendab prototüübi valmistamist.

Hindamismeetod(id):
Portfoolio ja intervjuu.

B.2.3 Erinevate valdkondade sisearhitektuursete projektide ja ruumiliste lahenduste ning ehitatud keskkonna hindamine

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

1. Hindab kõrgendatud avaliku huvi objektiks olevate sisearhitektuursete projektide vastavust arhitektuursete projektidega kavandatud, lähtudes ehitatava keskkonna kvaliteedist, avalikkuse kõrgendatud tähelepanust ja osapoolte huvidest ning arhitektuurse projektiga esitatud tingimustest ja piirangutest. Hindab keerukaid sisearhitektuurseid projekte ja interjööre, lähtudes kohalikust kultuuriruumist, esteetikast, üldisest kvaliteedist, seatud eesmärkidest, lahenduste tehnoloogilisest ja tehnilisest tasemest ning vastavusest heale projekteerimis- ja ehitustavale. Vajaduse korral esitab kirjalikult argumenteeritud seisukoha.
2. Korraldab kõrgendatud avaliku huvi objektiks olevate sisearhitektuursete projektide ja interjööride hindamist, lähtudes kohalikust kultuuriruumist, esteetikast, määratud kvaliteedist, seatud eesmärkidest, lahenduste tehnoloogilisest ja tehnilisest tasemest ning vastavusest heale projekteerimis- ja ehitustavale, vajadusel esitab kirjalikult argumenteeritud seisukoha;
3. Osaleb rahvusvaheliste arhitektuuri-, sisearhitektuuri- ja disainivõistluste võistlustingimuse väljatöötamisel vastavalt arhitektuurivõistluste korraldamise headele tavadele. Osaleb sõltumatu professionaalina rahvusvaheliste võistluste žürii töös.
4. Korraldab kõrgendatud avaliku huvi objektiks olevate sisearhitektuursete ja vajaduse korral ka ehitusprojektide ruumiliste lahenduste koostamise nõustamist, arvestades avalikke huve ja üldisi väärtusi.

Hindamismeetod(id):
Portfoolio ja intervjuu.

B.2.4 Sisearhitektuursete projektide koostamine ja juhtimine ning sisearhitektuurbüroo tegevuse juhtimine

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

1. Korraldab ja juhib kõrgendatud avaliku huvi pälvivade objektide sisearhitektuursete projektide koostamist. Osaleb koostöös projekti teiste osapooltega, saavutamaks parimat interjöörilahendust, pidades silmas tellija vajadusi

ja arvestades tehnilisi ja majanduslikke võimalusi. Selgitab välja ja tasakaalustab osapoolte huvid ja vajadused, arvestades olulisi asjaolusid (kasutajate ja tellija vajadused, avalikud huvid, õigusaktid, head tavad jm).

2. Selgitab ja tasakaalustab ruumilise lahenduse kaudu erinevate osapoolte huvid ja vajadused keerulistes, kõrgendatud vastutust nõudvates olukordades, arvestades seejuures olulisi asjaolusid (nt avalikud huvid, õigusaktid, head tavad jm).

3. Juhib sisearhitektuuri projekteerimise tööühma tööd, seades eesmärgiks interjööri terviklahenduse kvaliteedi.

4. Selgitab välja ja tasakaalustab osapoolte huvid ja vajadused keerulistes, kõrgendatud vastutust nõudvates olukordades ruumilise lahenduse kaudu, arvestades seejuures olulisi asjaolusid (nt kasutajate ja tellija vajadused, avalikud huvid, õigusaktid, head tavad jm).

5. Planeerib ja korraldab sisearhitektuurbüroo tööd, luues loominguks sobiva töökeskkonna ja tagades vajalikud töövahendid. Kujundab büroo töötajatest koostöövalmis meeskonna.

6. Haldab ja arendab lepingulisi suhteid, tagades büroo majandusliku võimekuse, järgides seejuures õiguslikku keskkonda ja sisearhitekti kutse-eetikat.

Hindamismeetod(id):
Portfoolio ja intervjuu.

B.2.5 Töötamine kohalikes omavalitsustes, riigiasutustes või eriala õppejõuna kõrgemates õppeasutustes

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

1. Koordineerib sisearhitektuursete projektide koostamist ning muude ruumilist arengut suunavate otsuste tegemist, eesmärgiga luua terviklik ja kvaliteetne interjäär.
2. Esindab kohalikku omavalitsust või riigiasutust sisearhitektuursete projektide ja ehitusprojektide ruumiliste lahenduste tellimisel, avaliku ruumi terviklikul arendamisel, hangete läbiviimisel ning arhitektuuri-, sisearhitektuuri- ja disainivõistluste korraldamisel.
3. Juhendab eriala praktilisi aineid, osaleb õppekava koostamisel ja korraldab erialast teoreetilist õpet.

Hindamismeetod(id):
Portfoolio ja intervjuu.

B.2.6 Läbirääkimine ja esindamine

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

1. Mõistab osapoolte vajadusi ja leiab sobivad lahendused üleskerkinud sisulistele probleemidele.
2. Selgitab ja põhjendab sisearhitektuurset lahendust ja vastab üleskerkinud küsimustele mõistatavalt. Saab aru osapoolte vajadustest ning leiab mõistlikud ja tasakaalustatud lahendused kooskõlastamisel üleskerkinud sisulistele probleemidele.

Hindamismeetod(id):
Portfoolio ja intervjuu.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.7 Sisearhitekt-ekspert, tase 8 kutset läbiv kompetents

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

1. Loob terviklikke ja tasakaalustatud ruumilisi lahendusi, seostades nende esteetilise ja tehnilise kvaliteedi ehitatud keskkonna ning kultuurilise ja ajaloolise kontekstiga.
2. Mõistab inimese suhet ehitatava keskkonnaga, funktsionaalseid seoseid vormi, interjööri ja hoone vahel.
3. Mõistab inimese suhet ruumilise ja esemelise keskkonnaga, projekteeritava suhet olemasoleva kontekstiga, mis vastab inimese ja ühiskonna vajadustele.
4. Mõistab ehituslikku projekteerimist, ehitamist ja ehitiste kasutamist kui ühtset protsessi, mis on eelduseks kvaliteetse ehitatud keskkonna loomisele.
5. Tunnetab valikuvõimaluste paljusust, katsetab, analüüsib ja hindab erinevaid ruumilisi lahendusi, teeb neist järeldusi ja valikuid, mis toetuvad loomingulisele, esteetilisele ja teoreetilisele alusele.
6. Mõistab funktsionaalseid seoseid ruumilises planeerimises, arhitektuurses ja sisearhitektuurses projekteerimises.
7. Tunneb ja rakendab erinevaid inseneriteadmisi tasemel, mis võimaldab püstitada ülesandeid projekti teiste osade koostajatele.
8. Kasutab projekteerimisel erialaspetsiifilisi töö- ja kommunikatsioonivahendeid (nt ftp, projektipank jms) ning projekteerimistarkvara.

9. Arvestab ehitatava keskkonna kasutajate vajadusi johtuvalt õiguslikust keskkonnast ning kvaliteedinõuete piires ressursside säästmist ja tõhusat kasutamist. 10. Mõistab sisearhitekti kutse ja eetika ning sisearhitekti ühiskondliku rolli olemust, arvestab sotsiaalsete teguritega ja järgib oma tegevuses kutse-eetika nõudeid. 11. Peab läbirääkimisi, kasutades selleks mitmesuguseid suhtlemistehnikaid. 12. Juhib kollektiivset sisearhitektuurse või ehitusprojekti koostamist kui terviktegevust, mis tagab loovad ja kvaliteetsed lahendused. 13. Valdab korrektset eesti keelt tasemel C1 ja erialast terminoloogiat.
Teadmised: 1. Interjöörü ja mööbli ajalugu. 2. Arhitektuuri ajalugu. 3. Kunsti- ja kultuuriajalugu. 4. Kultuuri- ja ruumisemiootika; 5. Arhitektoonika ja ruumikompositsiooni alused. 6. Hoonete tüpoloogia. 7. Mööbli projekteerimise ja tehnoloogia alused. 8. Ergonoomika alused. 9. Ehitusteaduste, -tehnikate ja -tehnoloogiate alused (sh akustika, valgustus jms). 10. Kutsealaga seonduv seadusandlus ja õigusaktid. 11. Majandus- ja ettevõtluskeskkonna toimimise alused. 12. Projekti- ja esitlusgraafika alused. 13. Meeskonnatöö juhtimise alused. 14. Erialane terminoloogia, argumenteerimine ja retoorika.
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-19062017-1.8/2k
2. Kutsestandardi koostajad	Aili Aasoja, Eesti Projektbüroode Liit Priit Põldme, Eesti Sisearhitektide Liit Eerik Olle, Linear Projekt OÜ Toivo Raidmets, Eesti Kunstiakadeemia Eero Jürgenson, OÜ ARS Projekt Taevo Gans, Stuudio GaDis AS Juta Lember, Eesti Sisearhitektide Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	7
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	19.06.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	12.03.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	2
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2161 Ehitusarhitektid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	8
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Interior Architect, level 8
C.3 Lisad	
Lisa 1 Töösad ja tööülesanded	

Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused
Lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused